

Сміття для поезії

Геннадій Кофанов

Малесенька сага про хуліганські дії

І, взявши в руки перо, я став щось писати на аркуші. Зізнаюся відверто:

вийшла якась нісенітниця...

Михайло Булгаков, "Театральний роман".

Пляшка, що пролітала над Федором Натановичем (так, не пташка, а саме пляшка), іскрилася в променях полуденного сонця й кидала відблиски на його (не сонця, а Федора Натановича), потилицю, що починала лисіти. Парубчина Ухабін, нетверезий двадцятип'ятилітній індивід богатирської статури, гаряче й барвисто висловився в тому смислі, що його не задовольняє траєкторія переміщення пляшки, яку він із усією пристрасстю ображеного індивіда відправив у політ із метою зіткнення з обличчям Федора Натановича.

Ні, Федір Натанович ніякими діями або словами не ображав парубчину Ухабіна, навіть не робив йому жодних зауважень, на взірць "Нализався як свиня, алкаш"; нічого такого; Федір Натанович просто спокійно й мовчки пройшов повз парубчину Ухабіна. Але останньому не сподобалося обличчя Федора Натановича. Його, можна сказати, образила недостатня, з позиції його вишуканого художнього смаку, естетичність рис цього обличчя. І він навіть сказав про це обличчя, мовляв, "морда просить цеглини". Через нетривалий час, коли Федір Натанович уже трохи відійшов від парубчини Ухабіна, той вирішив раптом задовольнити це ним же самим придумане прохання. А оскільки цеглини під рукою не було, то була задіяна скляна пляшка, з якої перед цим парубчина Ухабін висмоктав залишки горілки. Хміль завадив пляшкокидачу зміркувати, що не могла она склотара ввійти в зіткнення з обличчям суб'єкта, що віддаляється, тому що голова останнього була звернена до пляшки не обличчям, а потилицею, і щоб дістатися фізіономії, цей посуд повинний був би пролетіти повз цю голову, а потім розвернутися й полетіти у зворотному напрямку, що тими властивостями володіють бумеранги, але аж ніяк не пляшки.

Федір Натанович, піднявши обличчя й начепивши на ніс окуляри у важкій роговій оправі, із цікавістю розглядав предмет, що пролітає над ним, міркуючи, чи не пов'язане його переміщення з отим що лунав позаду рокотом парубчини Ухабіна.

Через деякий час пізнаний літаючий об'єкт увійшов у контакт із потилицею міліціонера Івана Ліхтенштейна-Мухамедова, що той міліціонер виходив із себе з приводу запізнення його нареченої на призначене їй тут і зараз побачення. У результаті зіткнення потилиці із пляшкою, міліціонер припинив виходити із себе, а навпаки: у себе пішов. Лежачи на теплому шорсткому асфальті, він справляв враження людини сильної й тілом і духом, морально стійкої, такої що постійно підвищує свій

культурний рівень.

Парубчина Ухабін, що мав честь спозирати процес зіткнення пляшки зі співробітником відомих органів і відхід співробітника в себе, дістав незабутнє враження, під впливом якого закінчив свій емоційний монолог і усвідомив усю важкість здійсненого ним кидка. Розвернувшись на сто сімдесят вісім з половиною градусів, він не твердою, а розбовтаною й навіть трохи як би танцюючою ходою став віддалятися від Ліхтенштейна-Мухамедова й зігнутого над ним Федора Натановича.

У цей час мужній міліціонер, незважаючи на отриманий важкий удар долі у вигляді пляшки, зібрався із силами й безстрашно вимовив: "Апчхи!". На що Федір Натанович, із властивими йому делікатністю, увічливістю й людинолюбством, відповів:

- У, хуліган проклятий! Стріляти таких треба!

Оскільки фуражка міліціонера злетіла і відкотилася при його переміщенні з вертикальної позиції в горизонтальну, то ніщо не заважало побачити на його коротко підстриженій потилиці шишку, що випнулася від удару. Народна медицина рекомендує в таких випадках прикласти до такого, так би мовити, горбочка прохолодний предмет, наприклад, монету. Федір Натанович не став займатися пошуками монети у своїх кишенях, оскільки був упевнений, що там її немає, а обмацав кишені лежачого стража порядку. Так, у нагрудній кишені Івана Ліхтенштейна-Мухамедова, що продовжував перебувати в прострації, виявився металевий карбованець із олімпійською символікою. Цією-от монетою Федір Натанович і зробив, так би мовити, термотерапію шишки.

Іван Ліхтенштейн-Мухамедов прийшов у себе й відразу із себе вийшов при думці про віроломний напад із тилу. Першим його питанням було: "Де ворог?" Федір Натанович відповів, що міліціонер серед своїх, а ворог відступив. Мужній працівник внутрішніх органів за допомогою Федора Натановича привів себе у вертикальну позицію, підняв із асфальту упущений ним при падінні букетик конвалій та фуражку, що злетіла. Фуражку стиснув у руці, а букетик надяг на голову. Тобто, тьху, звичайно ж, навпаки. Потім без тіні страху на суворому обличчі він перемістився в найближчу телефонну будку й, вставивши вказівний перст десниці (тобто, простіше висловлюючись, палець правої руки) в отвір телефонного диска й зробивши оним перстом обертальні ворухіння, набрав номер 02.

А тим часом п'яний парубчина Ухабін заплутував сліди. Для цього він спотикливою ходою випишував по тротуару синусоїду, часом ішов рачки й навіть повз попластунськи, описував кола навколо ліхтарних стовпів і дерев, одним словом, усіляко намагався збити зі сліду можливих переслідувачів.

Зупинившись на перехресті вулиці Гоголя із проспектом імені банщика-стахановця Іллі Шнапса, він, очевидно, з метою маскуванню, наспівуючи ах-одесу-жемчужину-у-моря, спробував станцювати танець маленького лебедя з балету композитора Чайковського, за назвою, здається, "Водойма пернатих водоплавних", чи щось на зразок того. Що, як йому здалося, у нього вийшло легко й красиво. Підводячись із асфальту й потираючи забите чоло, парубчина Ухабін вимовив довгу фразу, що складалася з однокореневих слів, які не знайдеш у жодному загальнодоступному

радянському словникові, чим, звичайно, міг би вразити будь-якого філолога. Філологів поруч не виявилося, а суб'єкти, які поруч виявилися, не оцінили цієї вербальної імпровізації й висловилися дуже некультурно, мовляв "нализався, скотина, та матюкається; куди міліція дивиться?" Такий збочений погляд на його творчі потуги співака, танцюриста й оратора пожолобили тендітну душу парубчини Ухабіна, і він зі словами "спят усталиє ігрушкі, кніжкі спят" перекинув сміттєвий бак, що стояв біля узбіччя, визнавши його, очевидно, іграшкою, якій належить спати на боці.

Не встигнув він насолодитися справленим на публіку ефектом, як відчув, що його підтримують під руки двоє атлетичної статури чоловіків у цивільному. Така турбота зворушила парубчину Ухабіна, і він натхненно кинувся назустріч світлому майбутньому, усіма грудьми вдихаючи аромат волі й вихлопних газів. Однак атлетичного виду чоловіки пригальмували його устремління й, не випускаючи його ліктів зі своїх чіпких рук, делікатно шепнули йому на вухо: "Стояти, зараз!"

Коли подали автомобіль, парубчина Ухабін душевно оповідав про те, що хотів щось кудись класти, і інформував навколишніх про чийсь матір. Але його фізичним впливом зупинили, повідомивши, що свої показання він, по приїзду на місце, зможе викласти в письмовій формі. Потім імпровізатор був втиснений усередину автомобіля й відбув туди, де на нього вже чекали.

Іван Ліхтенштейн-Мухамедов, що як би розчинився в юрбі на деякий час, після від'їзду громадянина Ухабіна сконцентрувався перед очима майора Зюрюкіна, котрий знімав із перехожих показання свідків про неподобства повезеного. Зачаровуючи всіх своєю скромністю, Іван проінформував Зюрюкіна, що, мовляв, саме він, будучи травмований правопорушником, викликав групу захоплення. За що одержав від майора усну дяку на очах у нареченої, котра нарешті прийшла на побачення.

Що ж до Федора Натановича, то він, не очікуючи від міліціонера Ліхтенштейна-Мухамедова ніякої дяки за терапевтичні дії стосовно його травмованої потилиці, скромно пішов, з неухважності забувши повернути ону міліціонерові витягнутий із міліцейської кишені терапевтичний металевий карбованець із олімпійською символікою.

Уся ця історія розбудила раптом у Федорові Натановичі поетичне натхнення, котрого раніш не спостерігалось, і цей індивід за мотивами подій склав вірша, який озаглавив "Скляний ангел":

Пролітає наді мною пляшка
І виблискує на мене звисока,
І кричить хтось ззаду (слухать важко),
Що траєкторія польоту не така,
Що летить вона не так, як личить,
Хоч метнута й добрим фахівцем,
Що повинна пляшка цьої миті
Увійти в контакт з моїм лицем.
Та продовжує летіти, як той ангел,

З міліціонером на контакт.

По фуражці міцно посуд дзвякнув.

Буде шишка. Притули п'ятак.

Як читач, можливо, пам'ятає, прикладався не п'ятак, а аж цілий карбованець. Але слово "карбованець" чомусь нахабно ухилялося від римування зі словом "контакт", тому, заради рими, довелося погрішити проти істини.

Федір Натанович навіть хотів цей твір опублікувати, для чого запропонував його редакції газети "Радянський асенізатор". Редактор цього видання відмовив починаючому поетові. Втім, зробив це делікатно й тактовно. Мовляв, тема трохи дрібнувата. Покажіть нам, мовляв, інші свої вірші, може, вони кращі, і ми їх надрукуємо. Але інших, на жаль, у Федора Натановича поки немає, тому публікація так і не відбулася. Але, як знати, може, у майбутньому...

Одна видатна поетеса писала, мовляв, якби ви тільки знали, читачі, з якого сміття виростають вірші! Хуліганські дії парубчини Ухабіна, з яких, так би мовити, виріс цей поетичний твір, поза всяким сумнівом, можна вважати саме що сміттям, котре ганьбить нашу дійсність. Але це сміття розбудило в іншій особистості поетичний хист, тому якщо Федір Натанович стане в майбутньому великим поетом, то шанувальники поезії повинні будуть відчувати за це деяку вдячність парубчині Ухабіну, незважаючи на його протиправну й асоціальну поведінку.

Але це не означає, звичайно, що нам слід пиячити й хуліганити в надії, що наші бешкетування розбудять у комусь поетичний або ще якийсь корисний для суспільства хист.

Жовтень 1983, серпень 2011 р.